

בש"פ 935/23 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 935/23

לפני: כבוד השופט ח' כבוב

העורר: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
במ"ת 17073-12-22 שניתנה ביום 24.01.2023 על
ידי כבוד השופט ע' מיכלס

תאריך הישיבה: ט"ז בשבט התשפ"ג (07.02.2023)

בשם העורר: עו"ד משה וייס; עו"ד יערה רשף; עו"ד עמית טלמור

בשם המשיבה: עו"ד שני פגודה

החלטה

1. לפני ערר לפי סעיף 53(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כבוד השופט ע' מיכלס) במ"ת 17073-12-22 מיום 24.01.2023. בגדרה, הורה בית המשפט על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.

הרקע לערר והערר

עמוד 1

2. בתמצית, נגד העורר - מטפל בשיטת "פסיכותרפיה גופנית" - הוגש כתב אישום הכולל שמונה אישומים, ואשר מייחס לו שורה ארוכה של עבירות מין שביצע לכאורה במטופלות שלו, והן: אינוס, לפי סעיף 345(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); מעשה סדום, לפי סעיף 347(ב) בנסיבות סעיף 345(א)(1) לחוק; מעשה מגונה ללא הסכמה, לפי סעיף 348(ג) לחוק; ומעשה מגונה במרמה, לפי סעיף 348(א) בנסיבות סעיף 345(א)(2) לחוק. על-פי המתואר, העורר ביצע מעשים אלו באמתלה כי הדבר נדרש לצורך סוג הטיפול אותו העניק.
3. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הוגשה בקשה לעצור את העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.
4. ביום 19.12.2022, ובהסכמת העורר, קבע בית המשפט המחוזי כי קיימות ראיות לכאורה הקושרות את העורר לביצוע המיוחס לו; וכי קיימת עילת מעצר סטטוטורית למעצרו. כן הורה בית המשפט על הגשת תסקיר מעצר בעניינו של העורר.
5. ביום 15.01.2022, הוגש תסקיר המעצר. שירות המבחן התרשם כי העורר התנהל בטשטוש ובצמצום במטרה להציג מצגנורמטיבית, מיטיבה ומיתממת כאשר ניכרים קווי חשיבה והתנהלות מניפולטיביים. עוד התרשם שירות המבחן, כי לעורר "קווי אישיות נרקסיסטיים ומרמתיים, מיקוד עצמי, ללא ביטוי אמפטיה או הכרה בצרכי האחר...". בכל הנוגע למסוכנות הנשקפת מהעורר, ציין שירות המבחן, כי ספק אם בשל מאפייני אישיותו זה יעמוד בתנאים מגבילים. כן בחן שירות המבחן את המפקחים שהוצעו, והעריך כי אלה "...רציניים המביעים כוונות כנות ומנהלים [עם העורר - ח.כ.] מערכת יחסים משמעותית ומחייבת". יחד עם זאת, ציין שירות המבחן, כי מקום חלופת המעצר איננה מרוחקת ממקום מגוריהן של המתלוננות; וכי קיים ספק אשר ליכולת של המפקחים שהוצעו להעריך סיכון פוטנציאלי מצד העורר. נוכח זאת, שירות המבחן לא בא בהמלצה לשחרר את העורר לחלופת מעצר.
6. ביום 24.01.2023, הורה בית המשפט על מעצרו של העורר מאחורי סורג ובריח עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו. בהחלטתו ציין בית המשפט, כי "נקודת הזכות" המרכזית העומדת לזכותו של העורר היא המפקחים שהוצעו, אולם מנגד "עומדים נימוקים כבדי משקל שאינם מאפשרים את שחרורו לעת הזו". בפרט התייחס בית המשפט למפורט בתסקיר המעצר; ולכך שלאורך שנים רבות ניצל העורר את מעמדו כמטפל והמצב העדין בו היו מצויות המתלוננות, באופן המלמד על הצלחתו להסתיר את מעשיו מכל סובביו ומכריו. בתוך כך, צוין, כי נסיבות ביצוע העבירה מקהות את האפשרות להתייחס לעובדה שהעורר נעדר עבר פלילי; ואינן מאפשרות להגדיר את מסוכנותו של העורר כ'ממוקדת'.
7. על החלטה זו הוגש הערר שלפניי.
8. לטענת העורר, אין להעניק משקל רב להערכה שנעשתה על-ידי שירות המבחן, שכן זו התבססה על מפגש קצר; וכן, נפל פגם בהתנהלות שירות המבחן, אשר ייחס לחובתו את העובדה שכפר בביצוע המעשים המיוחסים לו. זאת ועוד, לגרסת העורר, בנסיבות העניין אין לייחס משקל רב לכך שמקום חלופת המעצר אינו רחוק ממקום מגוריהן של המתלוננות, משום שאלה לא הביעו חשש כלשהו הנובע מקרבה כאמור; ומשום שממילא העבירות המיוחסות לו לא בוצעו במרחב הציבורי. לבסוף נטען, כי יש מקום לשחרר את העורר לחלופת מעצר, וזאת היות שהמסוכנות הנשקפת ממנו היא 'נקודתית' כלפי המטופלות בקליניקה; משום שהוא נעדר עברפלילי הנקי; ומשום שהוא נמצא במעצר תקופה ממושכת של למעלה מחודשיים וחצי. העורר אף הפנה למספר החלטות של הערכאות השונות, בהן שוחררו נאשמים לחלופת מעצר במקרים בהם נסיבות ביצוע העבירה חמורות מאלה המיוחסות לו.
9. בדיון שנערך לפניי ביום 07.02.2022, חזר בא-כוח העורר על עיקר טענותיו, ובפרט צוין, כי המפקחים שהוצעו הם ראויים; וכי הוצעה, בין היתר, חלופת מעצר מרוחקת ממקום הקליניקה בה בוצעו העבירות. באת-כוח המשיבה טענה מנגד, כי יש לדחות את הערר, נוכח נסיבות ביצוע העבירות החמורות, המעידות על המסוכנות הרבה

הנשקפת מהעורר, שלא ניתן לאיינה בחלופת מעצר. זאת, בפרט בשים לב לקווי אישיותו הבעייתיים של העורר, כפי שאלו עולים מתסקיר שירות המבחן.

דיון והכרעה

10. לאחר שעיינתי בעררובנספחיו ונתתי דעתי לטענות הצדדים ובאי-כוחם, באתי לכלל מסקנה כי דינו להידחות.
11. בהתאם לסעיף 21 לחוק המעצרים ופסיקת בית משפט זה, יש לעצור נאשם בפלילים עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו בהתקיים שלושה תנאים: קיומה של עילת מעצר; קיומן של ראיות לכאורה הקושרות את הנאשם לביצוע המיוחס לו בכתב האישום; והיעדר אפשרות להגשים את מטרת המעצר בפועל בדרך של חלופת מעצר (בש"פ 814/23 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (31.01.2023)). בשלב זה אין חולק על קיומן של ראיות לכאורה או עילת מעצר סטטוטורית, כך שהעניין שלפני מתמקד אך בסוגיית חלופת המעצר.
12. עבירת האינוס המיוחסת לעורר מקימה חזקת מסוכנות סטטוטורית, כאשר נקבע לא אחת שרק בנסיבות מיוחדות ויוצאות דופן ניתן יהיה להסתפק בחלופת מעצר (ראו: סעיף 21(א)(1)(ג)(4) לחוק המעצרים; בש"פ 5951/01 לוטיצקי נ' מדינת ישראל(16.08.2001); בש"פ 4811/15 אגבאריה נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (28.07.2015)). הנטל להפריך את חזקת המסוכנות מוטלת על כתפי הנאשם. לא השתכנעתי כי העורר עמד בנטל זה, ואבאר.
13. תסקיר שירות המבחן, אף שהוא מהווה המלצה בלבד ואינו מחליף את שיקול הדעת של בית המשפט (בש"פ 3970/18 אסווד נ' מדינת ישראל, פסקה 20 (05.06.2018)) - מהווה כלי עזר חשוב ומשמעותי לצורך הערכת האפשרות לשחרר נאשם לחלופת מעצר (בש"פ 3246/21 נשרי נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (19.05.2021)). רק בהתקיים טעמים מיוחדים וכבדי משקל יסטה בית המשפט מהמלצה שלילית של שירות המבחן (בש"פ 6646/20 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (01.10.2020)). בענייננו, סבר שירות המבחן כי קווי אישיותו של העורר מעלים ספק בדבר האפשרות כי ימלא אחר תנאים מגבילים ככל שיינתנו, ומשכך לא בא הוא בהמלצה לשחררו לחלופת מעצר. מסקנה זו נובעת מהתרשמותו הישירה ובלתי האמצעית של שירות המבחן, ולא מצאתי כי נפל פגם באופן בו הוא העריך את מאפייני אישיותו של העורר.
14. כמו כן, סבורני, כי נסיבות ביצוע העבירות ונסיבותיו האישיות של העורר אינן מטות את הכף לזכותו. לעורר מיוחסות עבירות שבוצעו על פני פרק זמן ממושך, ותוך ניצול סמכותו כמטפל וניצול מצוקתן הרגשית של המתלוננות. על פני הדברים, ולכאורה, העורר פעל בניגוד לרצונן של המתלוננות ואף שכנע אותן כי פעולותיו המיניות נדרשות כדי להקהות את סבלן. כך, למשל, ניצל העורר את מצוקתה של אם לבת שאובחנה כחולת סרטן ויגונה מכך שבהמשך גילתה כי גם אחיינה אובחן כחולה סרטן כדי לבצע את זממו. עובדות כתב האישום מציינות תמונה לכאורית של אדם חסר מעצורים שאינו בוחל באמצעים ובמניפולציות כדי לספק את צרכיו המיניים. בנסיבות אלה אין מקום להגדיר את המסוכנות הנשקפת מהעורר כ'נקודתית'; והעובדה שהוא נעדר עבר פלילי לא יכולה לשמש שיקול של ממש (בש"פ 5834/17 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 19 (01.08.2017)). ממילא אין די בכך שהעורר נעדר עבר פלילי, כשלעצמו, כדי לסתור את חזקת המסוכנות המיוחסת לו (השוו: בש"פ 1596/20 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 13 (01.03.2020) (להלן: עניין פלוני)). כך, שאיני סבור שיש בחלופת המעצר שהוצעה, בנקודת זמן זו, כדי לאיין את מסוכנותו. די באמור כדי לדחות את הערר.
15. בגדר למעלה מן הצורך אציין, כי לא מצאתי שיש בהחלטות עליהן ביקש העורר לתלות את יהבו כדי לסייע לו. זאת, הן משום שכל מקרה נבחן לפי מידותיו שלו; הן משום שהנסיבות באותם מקרים שונות בתכלית מענייננו. כך, למשל, בבש"פ 7861/20 מדינת ישראל נ' לוי(13.11.2020) דחה בית משפט זה ערר שהגישה המדינה על שחרורו של

נאשם לחלופת מעצר, וזאת - נוכח תקופת מעצרו של הנאשם, העובדה שלא נטען לשיבוש במהלך תקופה זו והמלצת שירות המבחן לשחררו. כמו כן, בעניין פלוני, דחה בית משפט זה ערר שהגישה המדינה, משסבר כי קיים 'טעם מיוחד' לשחרר את הנאשם לחלופת מעצר - שכן, באותו מקרה חלפו 11 שנים מאז ביצוע העבירה המיוחסת לנאשם, במהלכן הנאשם לא היה מעורב בפלילים (שם, בפסקה 13). ואילו, בענייננו, שירות המבחן לא בא בהמלצה לשחרר את העורר לחלופת מעצר; והעורר אינו נמצא תקופה ממושכת במעצר בשים לב לחומרת העבירות המיוחסות לו ולנסיבות ביצוען.

16. אשר על כן, הערר נדחה.

ניתנה היום, י"ז בשבט התשפ"ג (8.2.2023).

שׁוֹפֵט
